

Формування ціннісних орієнтацій студентської молоді

О.Ю. Малюкова

Харківська національна академія міського господарства

Ціннісні орієнтації людини завжди були одним із найважливіших об'єктів дослідження таких наук як філософія, психологія, етика, соціологія. Ціннісні орієнтації визначають життєві цілі людини, виражають те, що є для неї найбільш важливим і має особистісний сенс.

Саме ціннісні орієнтації визначають духовний стрижень людини, виражають його ставлення до світу в цілому й до себе самого, впливають на спрямованість і зміст соціальної активності, являють собою основний канал засвоєння духовної культури суспільства, а також є системотвірним елементом світогляду.

Зміст ціннісних орієнтацій значною мірою залежить від культурного контексту та історичного періоду, в якому зростає молоде покоління. Сучасне суспільство висуває до молодих спеціалістів нові вимоги, закликаючи до відродження і розвитку національної культури, національної освіти, метою якої є формування гідного представника культури своєї країни.

Період навчання у ВНЗ є для молодої людини найбільш важливим щодо професійного й особистісного самовизначення, становлення її як особистості.

Основний зміст моделі ціннісних орієнтацій сучасної студентської молоді повинен містити наступні складові:

- збереження життя і здоров'я як вищих життєвих цінностей;
- освіченість;
- конкурентоспроможність, прагнення до професійної самореалізації, що ґрунтується на впевненості у собі, заповзятливості, самостійності, наполегливості, відповідальності, самовдосконаленні (в умовах появи нових можливостей, посилення конкуренції та підвищення вимог до рівня професіоналізму фахівців);
- креативність, розвиток власних здібностей та індивідуальності, збереження духовної незалежності та самоповаги (оскільки на даний момент затребуваними є здібність приймати нестандартні рішення, створювати оригінальні проекти, критично мислити, обстоювати свою позицію);
- активні соціальні контакти, тобто формування сприятливих відносин у різноманітних сферах соціальної взаємодії, розширення міжособистісних

зв'язків, реалізація власної соціальної ролі.

Виховання професіонала – це не тільки озброєння його системою спеціалізованих знань, умінь і навичок, а й залучення до системи цінностей та ідеалів національної культури. Значну роль у процесі формування ціннісних орієнтацій студента відіграє викладач, який зобов'язаний бути носієм і транслятором істинно гуманістичних цінностей. Отже, саме вузівське середовище має створювати необхідні умови для особистісного зростання і формування у студентської молоді вищого, автономного рівня системи цінностей.